Ч. 40 Середа 21 лютого (4 марця) 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

На вчерашнім засіданю Палати послів інтерпелював пос. **Москон** президента міністрів в справі гербу уміщеного на асекурацийних книгах товариства „Славія“ а скомбінованого з гербів Хорватиї, Славониї і Дальмациї. — Пос. **Кшепек** і **Бавер** ставили внесенє в справі розширеня значків охоронних і на продукти рільничі.

Справа шкіл народних.

Опісля вела ся дальше дебата над статом міністерства просьвіти. При титулї „школи народні“ говорив пос. о. **Хотковский** о потребі морального і релїгійного вихованя в школї народній. Дальше жалував ся бесїдник на брак науки релїгії в школах фахових і промислових і наконець домагав ся розширеня числа годин науки релїгії в школах народних.

Мінїстер просьвіти др. **Гавч** признавав потребу утвореня нових семинарий учительских особливо в Галичинї і заявив, що правительство приймає симпатично бажанє заснованя інтернатів. Не розходить ся лиш о то, щоби учителям подавати знанє, потрібне до їх фахового званя, але також і о то, щоби їх виховувати підчас науки і поставити в лїпших услівях, як доси. Заряд просьвіти займає ся також справою образованя учителїв, котрі потребують также деяких рільничих відомостий, особливо учителї сїльскі.

Розбирано отже питанє удїлюваня науки рільництва в семинариях учительских фаховими учителями. Мінїстер просьвіти вказав на то, що в дальматских семинариях учительских заведено науку о управі тютюну яко предмет наукова і що тої науки удїляють урядники адмінїстрациї тютюнової.

Наконець обговорював мінїстер просьвіти справу надзору шкільного і висказав ся за дефінїтивним системізованєм посад окружних інспекторів.

Промавляли ще в сїй справі посли **Кронаветер** і **Функе**; оба полемізували з Хутковским, а послїдний з них жалував ся ще, що правительство за мало підпирає шкільництво нїмецке, особливо в Празї. — Пос. **Доберніґ** промавляв против славянщеня Стириї. На тім перервано дебату і відложено до вечірного засїданя.

Пос. **Перперсторфер** поставив пильне внесенє в справі страйку гірників в Карвінї і Остраві Моравскій. — Мінїстер ґр **Ледебур** згодив ся на пильність і казав, що правительство уважало вже давно конечним упоравльнити відносини гірничими законами і дотичні предложеня чекають на парляментарне їх залагодженє. — Внесенє Пернерсторфера підперли ще посли Кайцль, Морсей і Бернрайтер і єго передано комісиї гірничій з тим, щоби до 48 годин здала о нїй справу.

На вечірнім засїданю вела ся дальше дебата над справами шкільними.

Демонстрациї в Мадридї.

Озлоблене на Сполучені Держави північної Америки за то, що они признали кубаньских ворохобників воюючою стороною а тим самим і дїйстними та законними властителями острова Куба, прибрало в Іспанії величезні розміри. Та й не диво. Американцї зачинають поволи відмавляти Іспанії права до сего острова. Внесенє сенатора Келля, до котрого додав поправку сенатор Кемерон, містить в собі не лиш резолюцию, взиваючу правительство Сполучених Держав, щоби оно признало Кубанців воюючою стороною, але також і просьбу до президента, щоби він посередничив супротив іспаньского правительства в користь независимости Куби. Підчас дискусиї над сим внесенєм заявив сенатор Ліндсей, що теперішнє положенє на Кубі цїлком оправдує чинне вмішанє ся Сполучених Держав до сеї справи. Сенатор Шерман домагав ся прилученя Куби до Мехіка, а то длятого, щоби зробити конець лютому поступованю Іспанців, котрі людяного маршалка Кампоса заступили різником Вейлером. Дальші бесїдники підносили, що Іспанія не заслугує на поважанє инших держав. — Рівночасно доносять, що президент еквадорскої републики написав письмо до іспаньскої королевої реґентки, в котрім домагає ся признаня независимости Куби.

Такий стан річи мусів очевидно викликати в цїлій Іспанії велике озлобленє а безпосередною відповідию на то єсть, що правительство іспаньске постановило в як найкоротшім

4)

З КРАЮ ЗОЛОТА і ДИЯМАНТІВ.

ОБРАЗКИ З ПОЛУДНЕВО-АФРИКАНЬСКИХ РЕПУБЛИК.

Після

Дра А. Ціммермана, Шмайсера, Е. Вебера і др.

зладив К. ВЕРБЕНКО.

(Дальше).

Вісїм днів по заручинах відбуло ся весїлє. О осьмій годинї рано явили ся перші гостї і незадовго довкола хутора пана молодого стояло повнїсько возів; просто непонятно, звідки набрало ся тілько людий, коли зважить ся, що на степах Карру так мало осель. Замашисті невісти з хорошими доньками та купою дїтий злазять з возів, запряжених волами, а ясно поубирані жінки з кафрівскими та готентотскими служницями, що пильнують дїтий, творять живописну громаду; можна в нїй побачити всї краски, почавши від ясно жовтої аж до чорної як вугіль. Всюди крики і замішанє, котрі стають тим більші, чим близша пора, коли молоді мають вернути з церкви. Раз в раз подають каву. Аж нараз вистріли з рушниць дають знати, що молоді вертають. Они ідуть поважно і заходять у сьвітлицю; там стоїть довгий ряд стільців а дружки провадять кождого гостя і саджають єго на призначенім місци. Тепер благословлять молодих і всї цїлують ся з ними. По сїй церемониї сїдають обідати. Ще не встигли пообідати, як вже настав вечер. Аж тепер розпочинає ся весїлє на добре. Всю обставу виносять з великої передної комнати до другої; земля добре убита і вимащена воловою кровю, сьвітить ся, як воскований поміст в якім европейскім сальонї. Жінки біжать до других комнат і перебирають ся та виходять звідтам в білих, мушлїнових суконях в стяжках та мосяжних намистах на шиї. На стїнах поприлїплювано лоєві сьвічки і розпочинаєсь танець, до котрого десь в кутї грають два скрипники.

Около одинайцятої години зачинають дїти страшенно верещати і плакати, аж і музики вже не чути. Матері вибігають, тормосять та штуркають дїти, бють по лици чорні служницї, вкладають дїти на постелї і під постелї, за шафи і скринї. За чверть години чути лиш хропіт і небезпечно туди зайти, бо можна дуже легко настолочити яку ручку або ніжку.

Тимчасом танцюючі збили землю так, що в комнаті піднїв ся туман пороху, котрий як густа мрака все вкриває; сьвітло сьвічок видко як крізь мраку, а танцюючі можуть ледви розпізнати ся.

О дванайцятій годинї вводять молоду до єї весїльної комнати; сьвітло гасять, приводять молодого до дверий тої комнати і він мусить їх на потемки отворити і знову замкнути. Тепер розпочинає ся танець на ново та нема єму кінця, аж коли вже сонце покаже ся високо на небі.

Оттаке то житє на степах Карру. Робота при господарстві не завсїгди велика, бо поля дуже мало тут управляють, а головне богатство то вівцї і воли. Пасти є на чім, бо пасовиска розлогі, а трава на них буйна. Тому й тутешні Бури досить лїниві та мало проворні. Для мужчин побіч господарства має ще й польованє велике значінє. На степах єсть повно всїлякої зьвірини, хоч правда, що тепер вже лиш дрібнїйшої як антильопи, скакуни, почнки, їжатцї та мишачі пси, або так звані „майзегонди“ (Muishond). Того майзегонда найбільше тут боять ся, хоч він і не великий і не страшний; але він має таку оборону, котрої боїть ся не лиш всяка инша звірина, але й чоловік. Майзегонд єсть то звіря, що держить середину межи борсуком а тхорем; з зверха чорний, з білими, широкими смугами, може на стопу довгий і з хвостом ще раз так довгим. Коли єго зачепити, то він боронить ся тим способом, що брискає на чоловіка дуже вонючою течею; коли она впаде на одіж, то нїчим не можна єї вивабити і одїж смердить від неї ще по кількох роках. Мимо того мусять єго убивати, бо він добирає ся до курників і заїдає дріб. Гадають, що він ловить також миши і щури і длятого називають єго майзегондом або мишачим псом. Давнїйше були на степах ще й льви, леопарди та гиєни; але їх вже майже зовсім винищили і тепер они лиш дуже рідко де показують ся.

Від міста Боферт їде зелїзниця вже краєм степів; лївобіч видеїють ся гори, аж наконець щезає велика Карру таки зовсїм, а з нею на далекім Всході і другі степи пова горами сніговими — мала Карру. Доїзджаємо до стациї Де Ар, де сходять ся зелїзницї з Капштадту

часї вислати на Кубу 20.000 піхоти і 5000 кінноти та приказало узброїти богато кораблїв торговельних. Рівночасно настали в цїлім краю дуже бурливі демонстрациї против Сполучених Держав, а в Барцельонї особливо прибрали такі розміри, що готові ще довести до якого конфлїкту. Пятнайцятьтисячна товпа рушила тут перед консулят американьский і серед крику: „Проч з янкісами!“ стала бомбардувати консулят камінем і повибивала вікна. Демонстранти взяли ся були відтак виважувати двері і хотїли впасти до будинку, але жандармерия не допустила до того. При тїй нагоді розвалено голову каменем одному жандармови і одному офіцирови. Коли напад не удав ся, купили демонстранти американьскі хоругви в склепах і подерли їх на дрібні куснї. Перед префектурою і касином войсковим зроблено ентузиастичну овацию. Характеристичне в сїй демонстрациї есть то, що єї орґанїзували найвиднїйші проводирі републиканьскої партиї іспаньскої.

Подібну демонстрацию зроблено також і в Мадридї, але тут поліция ще завчасу обсадила консулят американьский поліциєю. У Валенсиї устроїли таку саму демонстрацию тамошні студенти. В походї несено хоругви унїверситетскі, а перед консулятом американьским викрикувано: Проч з вуйком Самом! Най жиє армія! Най жиє Іспанїя.

З Мадриду доносять тепер, що Іспанїя знаходить ся тепер в дуже прикрім і небезпечнім положеню. Той погляд висказують найвиднїйші полїтики іспаньскі. Кастеляр каже, що ситуация есть дуже трудна, не треба длятого причиняти ся до дальшого єї запутаня. Море сказав знов, що Іспанїя знаходить ся в передодни великого нещастя. Саґаста доказує, що Іспанїя мусить тепер дїлати з великою енерґією і з великою оглядностию. — Аґенция Фабра доносить, що полїтики всїляких партий постановили підпирати правительство супротив Сполучених держав. Рада мінїстрів ухвалила дїлати з великою оглядностию, але заразом і з великою енерґією та готовостию на всякі евентуальности.

Перегляд полїтичний.

Вибори до віденьскої ради громадскої з другого круга випали знов в користь антисемітів так само як у вересни минувшого року. Вибрано 32 антисемітів і 14 лїбералів; обі сторони удержали ся в дотеперішнім станї посїданя. Социялїсти здобули у всїх округах всего лиш 289 голосів.

Ситуация для Італїянців в Африцї стає чим раз гірша. Армія ґен. Баратієрого знаходить ся мабуть в безвиходнім положеню. Розійшлась навіть чутка, до сеї хвилї ще не потверджена, що Абесинцї побили рішучо Італїянців. Коли-б так дїйстно було, то поміч вислана в суботу до Африки, прийшла би вже за пізно. Війна в Африцї зачинає вже викликувати невдоволене в цїлій Італїї. В недїлю зроблено в Римі і в других містах великі демонстрациї против правительства за єго полїтику африканьску.

З Вашінґтону доносять, що й палата послів так само як сенат признали кубаньских ворохобників воюючою стороною і то 263 голосами против 16. Рівночасно розійшла ся чутка, що Іспанїя старає ся позискати собі поміч Франциї на Кубі і за то обіцює їй відступити свої канарийскі острови. — З Мадриду доносять, що Іспанїя обовязала ся дати сатисфакцию Сполученим Державам за зневажене американьскої хоругви.

Новинки.

Львів дня 3 марця 1896.

— **З причини снїжних заметий** застановлено всякий рух поїздів зелїзничих на шляху Хирів-Загіре та Загіре-Мезе-Лаборц. Перерва потреває імовірно три дни.

— **Рішеня синоду львівского** — як відомо — потверджені сьв. отцем і вже у Львові есть латиньский текст актів синодальних. Тепер — як доносить „Душпастир“ — зачинає друкуватись у Львові в друкарни Ставропіґійскій руский текст актів синодальних. В осени відбудуть ся собори дієцезальні у всїх трех дієцезиях, на тих соборах оповістять ся рішеня синоду львівского і кождий сьвященик одержить примірник актів і рішень синодальних в текстї рускім. — „Тогдї — каже „Душпастир“—переконають ся всї, що ложні були заміти і підозріня, які кидано то на синод, то на єрархію, то в кінци й на Рим що до декретів синодальних; переконають ся, що в нїчім не унято правам і привилеям обряду руского; противно, не в однїй точцї привернено старинний порядок, з бігом часу занедбаний або змінений“.

— **Міжнародний конґрес рільничий** урядить угорский мінїстер рільництва в вересни с. р. в Censusштї. Конґрес потреває три днї і має заняти ся виясненем причин знижки цїн збіжа та обдумати способи, як би сему запобігти.

— **Нові гроші в Австро-Угорщинї.** Правительство австрийске і угорске порозуміли ся вже що-до емісиї деяких нових паперових і срібних гроший. Срібна монета буде мати вартість 5 корон а величину талярів з часів цїсаревої Мариї Тереси; нові банкноти паперові в цїнї 10 корон заступлять теперішні патки, котрі поволи виходять з обороту.

— **Важне для сьвящеників.** Віденьский дописуватель „Буковини“ пише дня 24 с. м. таке - „Нинї заявив мінїстер просьвіти, бар. Ґавч, в парляментї, що рівночасно з предложенем на полученє платы професорів шкіл середних і висших, яке небавом наступить, правительство предложить також внесеня на реґуляцию конґруи для сьвящеників католицких взагалї і духовеньства гр.-ор. в Дальматиї. За підвисшенем конґруи промовляв нинї дуже горячо в імени послів галицких пос. Козловский, а упрошений пос. Вахнянином (Козловский був ґенеральним бесїдником pro) згадав в річи своїй, що належало би в найблизшій будучности приступити до поправи долї вдів і сиріт по сьвящениках руских. Пос. Вахнянин говорив відтак приватно з мінїстрами Ґавчом, Білиньским і Рітнером на той темат і всї они висказались в тім дусї, що полученє долї вдів і сиріт по сьвяще-

---

і Порт Елїзабет. Хто хоче їхати звідси до републики Орань'є, мусить тут пересїдати ся. Звідси вже недалеко до границї краю Ґріка Ідемо знов степами, на котрих не видко нїгде нїякої деревини. Від часу до часу стрічаємо по дорозї великі стада овець, а місцями, хоч далеко від зелїзницї, видко просторі загороди, обведені доокола дротяною сїткою, по котрих сумно але поважно походжають струсї. Се нагадує нам, що ми тут в краю струсів, тих величезних птахів, що то своїми перами роблять таку радість не однїй европейскій дамі, а не мало клопоту єї чоловікови. За хвильку доїзджаємо до місточка Гоптавн (Hopetown); ще лиш 427 метрів через міст на рiцї Орань'є і єсьмо вже в краю диямантів. Але заким туди заїдемо, не від річи буде сказати ще кілька слів про походжене Бурів і Ґріків, племен, що надають характер майже цїлій полудневій Африцї, а головно краям золота і диямантів.

Бури, як вже знаємо, суть потомками голяндских поселенців, що зайшли до полудневої Африки ще в половинї 16 столїтя і поробили ся тут властителями великих посїлостий. Вся земля есть майже виключно в їх руках і они репрезентують скрізь в полудневій Африцї елємент хлїборобский, хоч займають ся більше годівлею худоби як управою рілї. Але місцеві відносини не позістали зовсїм без впливу і на них. По переду бачили ми, яка мішанина людий всїлякої народности буває на бурских хуторах. Та мішанина стала ся причиною, що й межи самими Бурами зробив ся розділ национальний. Буром зове ся тут взагалї кождий Голяндець, котрий має свій ґрунт; але той Бур, що виводить свій рід від первістних поселенцїв, і родив ся вже в Африцї, уважає ся за щось лїпшого від своїх зайшлих в новійших часах краянів та називає себе „Афрікандром“. Афрікандер ріжнить ся навіть мовою від новійших Бурів, з котрими єму навіть досить трудно порозуміти ся. Мова Афрікандрів есть староголяндска, перемішана густо словами готентотскими.

Ще більша ріжниця национальна зробила ся в краю Ґріка. Тут витворили ся з часом мішанцї по батькови походженя голяндского а по матери походженя готентотского. Межи Ґріками а правдивими Бурами в Орань'ї і Трансвалїї майже вже затерла ся племінна звязь, а Ґріки навіть і утратили вже свою самостійність национальну, від коли піддали ся Анґлїйцям а край їх став анґлїйскою кольонією.

Край Ґріка. — Перші диямайти і що они наробили. — Кімберлє і копальнї диамантів. — Торговля диямантами.— Айдібі і як собі полїция з ними радить. — Продукциа диямантів.

Ледви що переїде ся через ріку Орань'є коло Гоптавн, як вже очам представляє ся сумний образ: величезна пуста рівнина, зрідка лиш заросла травою, за то більше засїяна камінем і вкрита червоним піском. То край — західна Ґріка (West-Griqua). Нїгде анї одного дерева, нїгде хоч би якого корчика, нїгде не видко людскої оселї; нема навіть хочби якого маленького жерела, де би можна угасити спрагу — а сонце страшно пече. Місцями лиш видко великі, скалисті горби, котрі виглядають так, як коли-б тут якісь велити позносили величезне камінє і поскидали єго на купу. То вулькані́чні скали, т. зв. долєріт, котрі звітрили і полупали ся. Добре ще, що тепер можна їхати зелїзницею; але давнїйше, ще до 1885 р., коли треба було їхати возом, хоч до него запрягано по десять мулів, годї було таки витримати від спеки і від червоних туманів пороху, в котрім чоловік мало не удушив ся. А сей на око пустий і бідний край крив в собі найбільші богатства сего сьвіта!

Було то в 1867 р., коли мисливий О'Реллї знайшов над рікою Орань'є, десь в тім місци, де впадає Валь до ріки Орань'є, маленький, сьвітячий камінчик і приніс єго з собою до міста Колесберґ, що лежить в кольонїї Пригірка при зелїзници з Порт Елїзабет до Блюмфонтейн. Тут впало єму в очи, що той камінчик ріже скло і він післав єго до дра Аттерзона в містї Ґрегимставн та просив єго, щоби він єму сказав, що за камінь. Аттерзон відповів, що то диямант і тогди купив єго зараз тодїшний ґубернатор в Капштадтї, Вудгавз. Щасливий знаlїзник, заробивши таку значну суму, кинув ся зараз шукати за другими диямантами. Взяв собі до помочи богато людий і став над рікою Орань'є понизше міста Гоптавн перешукувати всю рінь по обох боках ріки, бо видів колись, що дїти одного Бура, котрий мешкав над рікою, бавили ся якимись блискучими рінякaми. Але надармо, кілько не перешукали рінi, кілько не назносили рінякiв — диямантa між ними не було нїякого.

По якімсь часї знайдено знов два диямантики, саме в тім кутику, де спливають ся ріки Валь і Оран'є, звана тут також Ґаріп. Почало ся знов шукане, але знаходжено лиш дуже маленькі диямантики, і то вже над рікою Валь. Вже переставали шукати, коли в 1869 р. згаданому повисше Бурови приніс якийсь Готентот диямант, як то каже ся, найчистїйшої води, котрий важив 83 каратів [1]). Хитрий Бур купив від него той диямант за 4.800 зр. і зробив добрий інтерес, бо зараз в Гоптавн продав єго за

---

[1]) Карат есть то міра ваги, після котрої важить ся дияманти. Само слово „карат“ пішло від грецкого слова „кератіон“ назви на зеренця з рожків; від того слова пішло арабске „кірат“ а від сего — карат. Карат не у всїх краях однаковий, але пересїчно має 20 і пів центиґрамів. Після того диямант, що має 83 каратів, важить трохи більще як 17 ґрамів або один лут, шіснайцяту часть лута і ще трошки. Вагу дорогого каміня означує ся як найдокладнїйше і ще мілїонова часть ґрама має свою вартість. До важеня уживає ся дуже делїкатних важок.

никах мусить наступити. Було би проте на часї, щоби і саме духовеньство припильнувало справи і щоби від духовеньства нашого находили до ради державної численні петициї в згаданій справі. Петициї ті не будуть без успіху, але треба о них постарати ся. „Толците а отверзеть ся вам!“ Розуміє ся, що ті петициї повинні вплывати з цїлого краю, не винявши трех консисторий. Єсли нинї правительство подбало о долю вдів і сиріт по урядниках державних, то оно мусить подбати і о вдови і сироти по сьвящениках. Весь видаток не виносив би річно більше як півтора міліона“.

— Нафта. В Ропици, горлицкого повіта, появила ся сими днями така сильна струя нафти в копальни пп. Менциньского, Плоцкого і Спки, що першого дня видала 700 бочок ропи. Тепер видає се жерело 300 до 500 бочок денно.

— Огнї. В Радимнї вибух дня 25 лютого пожар і при сильнім вітрі знищив два доми. Місцева сторожа огнева зльокалїзувала огонь. При ратунку помагало також войско.

— Тяжкі часи. Йосиф Михальский, львівский лякирник, нотований вже кілька разів в поліциї за крадїж, украв вчера на Стрілецкій площи якомусь жидови дві курки, в наслїдок чого дістав ся під ключ. На питане комісаря поліциї, що приневолило его до крадежи, відповів: „Нема що лякирувати, треба красти“.

— Незвичайна операция. Перед кількома днями донесли ми, що в Празї довершив проф. Майдль операциї, котрій піддав ся студент з Берна Шварта. По отвореню черева добуто з середини тїло дїтини. Тепер доносять з Праги, що Шварта помер. Секцию его тїла переведе проф. Глава, котрий заявив, що такі случаї не рідкі, бо на пр. від 1870 року знає медицина вже 25 случаїв, в котрих роблено подібні операциї на мужчинах.

— З Бережанщини пишуть: Недавно згадували ґазети, що на Угорщинї в Фельзе-Реле ставала дївчина до асентерунку. Так само буде мусїла станути сего року дївчина перед комісиєю асентерунковою в Бережанах. В приходї Урмань, повіта бережаньского, уродила ся 1875 року неправесна дївчина. Коли принесли єї до хресту, тогдїшний парох урманьский, не питаючи навіть, якого пола есть знайда, дав їй і вписав до метрики імя Ісаак. Так тая дївчина Ісаак стане до асентерунку.

— Лїцитация вулькана. Особам, що мають охоту купити собі — вулькан, заявляє анґлїйска часопись Daile Chronicle, що будуть могли справити собі тоту приємність на початку марта с. р. В лїцитацийній сали в Льондонї буде продавати ся гора Вулькано, разом з кратером, положена на острові того-ж назвища, що належить до громади островів лїпарийских коло Сицилїї.

— Усьміх брилянтовий. Женщина з усьміхом брилянтовим — се найновійший винахід американьской моди. Одна молода акторка впала на оріґінальну гадку: прикрасити собі зубки брилянтами, і зараз се вчинила. Пійшла до дентисти і той в передних зубах красавицї поробив маленькі отвірцї і повставляв там дороцїнні брилянти. Від того часу гарна акторка сьміє ся усьміхом... брилянтовим. Та не лиш она одна; за нею пійшли дочки великих дуків американьских. Забавка на кождий спосіб за дорога й мабуть не так скоро увійде в моду у нас, в Европі.

— Померли: В Станїславові, тамошний бурмістр, адвокат др. Валерий Шидловский; — у Відни контрадмірал Йосиф Ленерг, один з найспосібнїйших офіцирів австрийскої маринарки, в 55-ім роцї житя.

Господарство, промисл і торговля.

— Виграні льоси. При вчерашнім тягненю льосів комунальних головна виграна 200.000 зр. припала на сер. 2107 ч. 18, друга виграна 20.000 зр. на сер. 2007 ч. 1, третя виграна 5000 зр. на сер. 658 ч. 87. — При тягненю льосів австрийского червоного хреста головна виграна 20.000 зр. припала на сер. 287 ч. 43, друга виграна 1000 зр. на сер. 7045 ч. 88. — При тягненю льосів „Базилїка“ головна виграна 20.000 зр. припала на сер. 3612 ч. 88, друга виграна 1000 зр. на сер. 5531 ч. 62.

120.000 зр. Показало ся опісля, що сей диямант мав ще більшу вартість, бо его продали пізнїйше за 300.000 зр. Диямант сей, звістний під назвою „Зьвізда полудневої Африки“ (Star of South-Africa), спровадив тисячі людий з ріжних сторін сьвіта до краю Ґріка.

Не було вже тихо і спокійно на зарінках ріки Валь, не дали ріцї котити спокійно свої жовті води! Від устя тої ріки до Ґаріпу аж до самої границї републики Оран'є порпались всюди або поодинокі люди, або цїлі громади в ріни та піску; мили та полокали і шукали диямантів. Зьвізда полудневої Африки знадила сюди в короткім часї 10.000 людий, котрі шукали тут свого щастя. Богато з них вигинуло марно в пустім краю, стративши і то, що мали; богато вернуло ся назад, ратуючи бодай житє. Аж ось під конець 1870 р. знайдено знов один диямант на фермі D. Toits Pan. Стали шукати дальше і знайшли ще кілька. Вість о тім розійшла ся в миг ока по цїлій околици і зробила велике враженє. Ті, що ще шукали диямантів над рікою, кинулись тепер на ферму. До кількох днів зібрало ся тут кілька тисячів людий і не питаючись вже властителя стали розкопувати цїлий его ґрунт.

Доси був загальний погляд, що диямантн находять ся лиш в ріни і на зарінках над рікою; тепер же показало ся, що они знаходять ся і далеко від ріки, бо аж на 40 кільометрів від Валю. Розпочалось шукане по цїлій околици і в марті 1871 р. знайдено дияманти в тім місци, де тепер Бультфонтейн, а в липню тогож року ще богатійше в дияманти місце, теперішні копальні коло Кімберле. Тут зійшло ся до кількох днів таке множество людий, що копальню аж прозвано від того „новим збіговиском“ (the new rush = зе ню реш). Пізнїйше названо місцевість по імени анґлїйского ґрафа Кімберле.

Відкрите диямантів звернуло нараз увагу на сї сторони і зголосило ся аж трох властителїв до них: начальник племени Ґріка, Ватербур, яко дїйстний властитель краю; република ораньска, котрої піддані мали тут свої ферми, і Анґлїя, властителька кольонїй Приґірка, з того титулу, з якого недавно острила собі зуби на копальнї золота в Трансвалї — з ненастности. З першим властителем не було чого числити ся; другий властитель, ораньска република, не мала на стілько сили, щоби удержатись при своїм праві. Осталась одна Анґлїя, і та без всякої церемонїї забрала край, а при сїй нагодї ще й вирахувала, що границя ораньскої републики повинна лежати о 2 кільометри дальше на всхід, як дїйстно доси лежала. Ватербур дістав річну пенсию. Анґлїя стала правом сильнїйшого властителькою краю Ґріка.

Пізнїйше, що правда, збунтувало ся було кілька тисячів Ґріків і постановили були боронити ся до послїдної каплї крови, кажучи, що коли їм Анґлїя забрала їх землю, то най бере і їх житє, бо й так гинуть з голоду. Почалась війна. Анґлїйске войско гнало Ґріків чим раз дальше, аж они наконець сперли ся в розвалинах бечуаньского міста Лїтакуп і постановили тут боронити ся. Анґлїйцї занізвали їх, щоби они піддали ся, а они відповіли на то вистрілами з кількох старих рушниць. Тогди взяли Анґлїйцї місто приступом і вирізали Ґріків що до одного.

Так упорались Анґлїйцї з одним противником. Другого, ораньску републику, котра ще не давала їм спокою, заситькали тим, що дали їй одноразове відшкодоване в сумі 10.800 зр. Тим способом дістала Анґлїя диямантовий край в свої руки і зробила з него відтак свою кольонїю.

(Дальше буде).

Торг збіжевий.

Львів дня 29 лютого: Пшениця 7·30 до 7·80 зр.; жито 6·25 до 6·50; ячмінь броварний 5·— до 6·—; ячмінь пашний 4·50 до 5·—; овес 5·30 до 5·90; ріпак 8·20 до 8·75; горох 6·— до 8·—; вика 4·50 до 5·—; насїнє льнянне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 4·25 до 5·75; гречка —·— до —·—; конюшина червона галицка 25·— до 32·—; шведска 30 до 40·—; біла 45·— до 65·—; тимотка —·— до —·—; ганиж —·— до —·—; кукуруза стара —·— до —·—; нова 5·— до 5·50; хміль —·— до —·—.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Боцен 3 марця. Вчера по полудни відбуло ся перевезенє мощей пок. Архікн. Альбрехта Сальватора. За домовиною поступали Архікнязї Франц і Леопольд Сальватор, намістник, власти і корпорациї.

Берлин 3 марця. Мінїстер віроісповідань полемізуючи з пос. Яждженским сказав, що заведеня польского язика в школах не можна нїяк допустити, бо то прокладало би польскости дорогу.

Рим 3 марця. Папа приймаючи вчера желаня кардиналів з нагоди роковин вступленя его на престол, сказав, що хоч труди понтифікату викликують бажанє вічного спочинку, то він все-таки буде вести дальше дїло, скоро зможе, для слави Бога і церкви. Висказуючи надію на скоре сповненє католицкої єдности, висказав папа при сїй нагодї жаль з причини поступованя князя болгарского, котрий сьвітским інтересам приніс в жертві душу свого сина.

Софія 3 марця. Сербский аґент дипльоматичний Данич вручив вчера перший князеви своє увірительне письмо. Данич вручив князеви також власноручне письмо короля Александра, в котрім той висказує бажанє, щоби сусїдскі дружні відносини межи обома державами стали ще дружнїйші. Князь відповідаючи на промову Данича сказав, що і він бажає з цїлого серця дружних відносин межи обома сусїдними народами. — По Данича їздив ад'ютант князя, полковник Марков і з парадою завів его до палати. В честь Данича має відбути ся в четвер ґалевий обід у князя.

Рух поїздів зелїзничих

ажний від 1 мая 1895, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11	4·55	10·25	6·45	—
Підволочиск	—	1·56	5·40	—	9·50	10·20	—
Підвол. з Підзам	—	2·10	—	—	10·14	10·44	—
Черновець	6·15	—	—	10·30	2·40	—	—
Черновець що не неділька	—	—	—	10·35	—	—	—
Стрия	—	—	—	5·25	9·33	—	7·38
Сколього і Стрия	—	—	—	—	—	3·00	—
Белзця				9·15	7·10		

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Філїя ц. к. упри. гал.

Банку гіпотечного в Тернополи

придїлила в обем свого дїланя

продажу льосів

за сплатою в місячних ратах.

Позаяк жадна дотепер інституция в Галичинї продажею льосів на рати не займає ся, проте Філїя Банку гіпотечного в Тернополи розширяє під тим взглядом свою дїяльність 4

на цїлу Галичину.

Проспект на жаданє gratis і franco.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і продає

всякі ефекти і монети

по курсі данім найдокладнїйшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацию поручає:

4% листи гіпотечні коронові
4½% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4½% листи Тов. кредитового земс.
4½% листи Банку краевого
4% листи Банку краевого
5% облїґациї комунальні Банку крае.
4½% пожичку краеву галицку

4% позичку краеву галицку коронову
4% пожичку пропінацийну галицку
5% " " буковиньску
4½% пожичку угорской зелїзної дороги державної
4½% пожичку пропінацийну угорску
4% угорскі Облїґациї індемнїзацийні
і всїлякі ренти австрийскі і угорскі,

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає

по цїнах найкористнїйших.

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всїлякої провізиї, а противно замісцеві лишень за відтрученем коштів.

До оферт, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 9

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплєтні уряджения купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жаданє висилає ся катальоґи.

Поручає ся 8

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.